

ข้อมูลพื้นฐานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ความเป็นมาของโครงการ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ทำหนังสือถึงประธานมูลนิธิโครงการหลวง ขอความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่ดอยแม่สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ประธานมูลนิธิโครงการหลวง และคณะได้เดินทาง มาตรวจเยี่ยมชุมชนในพื้นที่เพื่อรับทราบสภาพปัญหาและการดำเนินงานต่างๆ บ้านสันติคีรี ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ คณะสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ได้เดินทางเข้าสำรวจพื้นที่ไร่ย หมู่บ้าน ในตำบลแม่สลองนอก-แม่สลองใน-ป่าตึง จ.เชียงราย เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ พฤษภาคม และ ๙-๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ รวม ๑๕ หมู่บ้าน ๒๕ กลุ่มบ้าน ได้เริ่มดำเนินงานภายใต้ชื่อ โครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ ได้มีการเปลี่ยนชื่อโครงการขยายผลโครงการหลวงแม่สลอง เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

พื้นที่ดำเนินงาน สถานที่ตั้ง สภาพพื้นที่

ขนาดที่ตั้ง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง มีพื้นที่ดำเนินงานจำนวน ๖๗ กลุ่มบ้าน ในเขต ๘ ตำบล คือตำบลแม่สลองนอก และตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน ตำบลยางฮอม และตำบลปอ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ตำบลมะลิกา และตำบลแม่ฮ้อย อำเภอแม่ฮ้อย จังหวัดเชียงใหม่ ตำบลร่วมเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สำนักงานโครงการตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑,๒๒๕ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พิกัด X ๕๖๔๒๒๑.๐๐ Y ๒๒๒๘๐๗๑.๐๐ โดยอยู่ห่างจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะทาง ๒๓๐ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง ๔ ชั่วโมง ๒๐ นาที ห่างจากจังหวัดเชียงราย ระยะทาง ๗๕ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาเดินทาง ๑ ชั่วโมง ๑๕ นาที อยู่ห่างจากอำเภอแม่ฟ้าหลวง ระยะทาง ๖๕ กิโลเมตร ระยะเวลา

เดินทาง ๑ ชั่วโมง และอยู่ห่างจากศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ระยะทาง ๓๕ กิโลเมตร ระยะเวลาดำเนินทาง ๔๐ นาที เส้นทางคมนาคมเป็นถนนลาดยางทั้งหมด มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ทิศตะวันตก	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง มีพื้นที่ ๑๖๓.๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น ๑๐๒,๒๓๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่อยู่อาศัย ๒,๕๑๘ ไร่ พื้นที่ป่าไม้ ๖๐,๖๖๗ ไร่ พื้นที่ลำห้วย หนองน้ำ แม่น้ำ ๒๕๙ ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตร ๓๘,๗๘๖ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๒๐ หมู่บ้าน ๑๔ กลุ่มบ้าน และหมู่บ้านขยายใน อำเภอแม่เมาะ จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน ๕ หมู่บ้าน** รวมพื้นที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ จำนวน ๒๕ หมู่บ้าน ๑๔ กลุ่มบ้าน (๓๙ กลุ่มบ้าน)

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภูเขา ซึ่งเป็นแนวเทือกเขาแดนลาว ตำบลแม่สลองนอก มีพื้นที่ตั้งอยู่บนยอดเขาสูง ได้แก่ ดอยหก ดอยสามเส้าใหญ่ ดอยสามเส้าน้อย ดอยแม่สลองน้อย ดอยอองรองและดอยแตก อยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่ ดอยคูปานิ ทางทิศใต้ ดอยสวนคาและ ดอยป่ายาง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ดอยปุงไโลปาและ ดอยแม่สลับบน ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ดอยสามเส้า และดอยแม่สลอง ทางตอนกลางของพื้นที่ มีเทือกเขาสลับกับแนวร่องน้ำ มีอัตราการชะล้างพังทลายรุนแรงมากในพื้นที่สูงถึงร้อยละ ๓๑.๓๖

ตำบลแม่สลองนอกมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ถึงร้อยละ ๙๙ ที่เหลือเป็นดินในกลุ่มชุดดินที่ ๕ และ ๖๑B โดยมีรายละเอียด คือ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ต่างๆ มักมีการทำไร่เลื่อนลอยที่ขาดการอนุรักษ์ ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ พื้นที่ภูเขาลาดชันกว่า ๓๕% มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย กลุ่มชุดดินที่ ๕ เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕-๘.๐ กลุ่มชุดดินที่ ๖๑B ดินนี้มีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากการผุพังสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ แล้วถูกพัดพามาทับถมบริเวณที่ลาดเชิงเขา เหมาะสมที่จะคงเป็นธรรมชาติ มีบางแห่งทำไร่เลื่อนลอย มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน มีความลาดชันประมาณ ๖-๒๐ % (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย กรมพัฒนาที่ดิน)

กลุ่มบ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน

ชื่อกลุ่มบ้าน	ตำบล	ความสูง ของ พื้นที่ (เมตร)	บริบทของ พื้นที่	ครัวเรือน	ประชากร (คน)	ชนเผ่า
สันติคีรี	แม่สลองนอก	1,112	ผืน	543	7,416	ไทย จีน อาข่า ลีวะ ไทยใหญ่
อ้งหล่อ	แม่สลองนอก	1,138	ผืน			อาข่า
โลจิงชน	แม่สลองนอก	1,124	ผืน			อาข่า
อาแหละ	แม่สลองนอก	886	ข้าวโพด	37	339	อาข่า
เลาสิบ	แม่สลองนอก	744	ข้าวโพด	53	359	อัวเมี่ยน
ป่าไม้อุทิศ	แม่สลองนอก	741	ข้าวโพด			
ธาตุ	แม่สลองนอก	915	ข้าวโพด	140	1,275	ลีซู
ป่าคาสุขใจ	แม่สลองนอก	1,102	ข้าวโพด	125	892	อาข่า
จะบู่สี	แม่สลองนอก	886	ข้าวโพด			ลาหู่
กลาง	แม่สลองนอก	1,002	ข้าวโพด	136	685	ไทย จีน อาข่า ไทยใหญ่
เฮกะ	แม่สลองนอก	977	ข้าวโพด			
อาแบ	แม่สลองนอก	851	ข้าวโพด	99	685	อาข่า
ป่าคา สามัคคี	แม่สลองนอก	947	ข้าวโพด	66	535	อาข่า จีน
ป่าคา สามัคคี2			ข้าวโพด			
พนาสวรรค์	แม่สลองนอก	948	ข้าวโพด	104	811	อาข่า จีน ไทยใหญ่ ลาหู่
แม่จันทหลวง	แม่สลองนอก	1,267	ผืน	75	839	อาข่า
แม่เต๋อ	แม่สลองนอก	1,168	ผืน	85		อาข่า
เจียงจาไฮ	แม่สลองนอก	1,081	ข้าวโพด	135	808	
ใหม่สันติ	แม่สลองนอก	1,023	ข้าวโพด	171	744	
ปางว้าว	แม่สลองนอก	1,007	ข้าวโพด			
ตงจาไฮ	แม่สลองนอก	1,070	ข้าวโพด	80	304	อาข่า จีน ลีวะ
อาหม่ม	แม่สลองใน	862	ข้าวโพด	65	600	อาข่า
สามสูง	แม่สลองใน	1,023	ข้าวโพด			อาข่า
สันติสุข	ป่าตึง	819	ข้าวโพด	831	3,272	
เฮโก	ป่าตึง	906	ข้าวโพด	46	259	ลีซู
หล่อโย	ป่าตึง	970	ข้าวโพด	58	367	อาข่า
กิวสะไต	ป่าตึง	746	ข้าวโพด	68	464	อาข่า ลาหู่
แสนใหม่	ป่าตึง	1,151	ข้าวโพด			ลาหู่
รวมใจ	ป่าตึง	985	ข้าวโพด			จีนยูนาน อาข่า ลาหู่
จะกอนะ	ป่าตึง	980	ข้าวโพด			
ทุ่งตาง	ป่าตึง	462	ข้าวโพด	131	341	ไทย อาข่า ลาหู่
ห้วยมะหิน ฝน	ป่าตึง	458	ข้าวโพด	305	803	ไทย อาข่า ลาหู่
ห้วยตาง	ป่าตึง	483	ข้าวโพด	396	1,000	

ชื่อหมู่บ้าน	ตำบล	ความสูง ของ พื้นที่ (เมตร)	บริบทของ พื้นที่	ครัวเรือน	ประชากร (คน)	ชนเผ่า
เขี้ยวอี้	ป่าตึง	1,118	ข้าวโพด			
ลอส่า	ป่าตึง	911	ข้าวโพด			
ปางสา	ป่าตึง	512	ข้าวโพด	446	860	ไทย อาข่า ลาหู่
จะตะ	ป่าตึง	520	ข้าวโพด			ลาหู่
ใหม่สัน เจริญ	ป่าตึง	469	ข้าวโพด	369	241	
เล่าผู้	ป่าตึง	532	ข้าวโพด	446	860	จีนยูนาน อาข่า ลาหู่
จะหยี่	ป่าตึง	567	ข้าวโพด			
โป่งขม	ป่าตึง	624	ข้าวโพด			
โป่งป่าแถม	ป่าตึง	523	ข้าวโพด			อัวเมี่ยน
ปางตันเตื่อ	แม่ฮ้อย	1,006	ป่าเมี่ยง	144	973	ไทย ไทยใหญ่
ปางหล่าย ฮ้อย	แม่ฮ้อย		ป่าเมี่ยง			
ปางนอก	แม่ฮ้อย		ป่าเมี่ยง			
ปางใน	แม่ฮ้อย		ป่าเมี่ยง			
ปางแสน เครือ	แม่ฮ้อย		ป่าเมี่ยง			
ปางมะกลั่วย	มะลิกา		ป่าเมี่ยง			
ปางตันซ้อง	มะลิกา	942	ป่าเมี่ยง	114	708	ไทย ไทยใหญ่
ปางตันกอก	มะลิกา		ป่าเมี่ยง			
ปางนอก	มะลิกา		ข้าวโพด			
ตาดหมอก	แม่ฮ้อย	916	ป่าเมี่ยง	84	377	ไทย ไทยใหญ่
ตาดหมอก2	แม่ฮ้อย					
จะนะ	แม่ฮ้อย	968	ข้าวโพด	133	736	
นามะฮั่น	แม่ฮ้อย		ป่าเมี่ยง			ไทย ไทยใหญ่
ดอยแหลม	แม่ฮ้อย	1,018	ข้าวโพด	127	735	
ผาแดงบน	ร่มเย็น	800	ข้าวโพด	22	148	อัวเมี่ยน
หนองห้า						
พญาพิภักดิ์	ยางฮ่อม	1,172	ข้าวโพด	130	400	ม้ง
ห้วยกึก	ปอ	1,220	ข้าวโพด	70	300	ม้ง
ห้วยปอ	ปอ	1,180	ข้าวโพด	55	250	อัวเมี่ยน
แม่สุ่นน้อย	แม่สุ่น	523	ข้าวโพด	388	1,208	
สะนาม เหนือ	ผาช้างน้อย	700	ข้าวโพด	32	128	
ห้วยกอก						
ห้วยเอียน						
น้ำปุกเหนือ						
สะนามใต้						
รวม				6,309	30,722	

ข้อมูลระดับการพัฒนา ABCD ของหมู่บ้าน กลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

พื้นที่โครงการฯ	พื้นที่รับผิดชอบกลุ่มบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ระดับพัฒนา
แม่สลอง	๑. สันติคีรี	๑	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๒. อังหล่อ	๑	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๓. โลจิงชน	๑	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๔. อาหละ	๒	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๕. เลาสิบ	๓	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	B
แม่สลอง	๖. ธาตุ	๔	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๗. ป่าคาสุขใจ	๕	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๘. จะบู่สี	๕	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๙. กลาง	๖	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๐. เฮกะ	๖	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๑. อาแบ	๗	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	B
แม่สลอง	๑๒. ป่าคาสามัคคี	๘	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๓. พนาสวรรค์	๙	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๔. แม่จันหลวง	๑๐	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	B
แม่สลอง	๑๕. แม่เต๋อ	๑๐	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	B
แม่สลอง	๑๖. ตงจาใส	๑๑	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๗. อาแหม	๑๓	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
	พื้นที่ t&v					
แม่สลอง	๑. ผาแดงบน	๑๕	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา	B
แม่สลอง	๒. ตาดหมอก	๓	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๓. ปางตันเตื่อ	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๔. ปางนอก	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๕. ปางแสนเครือ	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๖. ปางใน	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๗. ปางมะกล้วย	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๘. หล่ายฮ่าย	๙	แม่ฮ่าย	แม่ฮ่าย	เชียงใหม่	B

แม่สลอง	๙. จะนะ	๑๒	แม่อาย	แม่อาย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๑๐. ปางตันฆ้อง	๑	มะลิกา	แม่อาย	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๑๑. พญาพิภักดิ์	๑๓	ยางฮอม	ขุนตาล	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๒. ห้วยกู่ก	๒๐	ปอ	เวียงแก่น	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๓. ห้วยปอ	๑๗	ปอ	เวียงแก่น	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๔. แม่สู่น้อย	๓	แม่สูน	ฝาง	เชียงใหม่	C
แม่สลอง	๑๘. ป่าไม้อุทิศ ๖๒	๓	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๑๙. เจียงจาไซ ๖๒	๑๑	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๒๐. ใหม่สันติ ๖๒	๑๒	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C
แม่สลอง	๒๑. ปางวัว ๖๒	๑๒	แม่สลองนอก	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย	C

สภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ

สภาพพื้นที่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภูเขา ซึ่งเป็นแนวเทือกเขาแดนลาว ตำบลแม่สลองนอก มีพื้นที่ตั้งอยู่บนยอดเขาสูง ได้แก่ ดอยหก ดอยสามเส้าใหญ่ ดอยสามเส้าน้อย ดอยแม่สลองน้อย ดอยอองรองและดอยแตก อยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่ ดอยคูปานิ ทางทิศใต้ ดอยสวนคาและ ดอยป่ายาง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ดอยบุ่งโลปาและ ดอยแม่แสดบน ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ดอยสามเส้า และดอยแม่สลอง ทางตอนกลางของพื้นที่ มีเทือกเขาสลับกับแนวร่องน้ำ มีอัตราการชะล้างพังทลายรุนแรงมากในพื้นที่สูงถึงร้อยละ ๓๑.๓๖

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศ มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยทั้งปี ๓๐.๘ องศาเซลเซียสและอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๙ องศาเซลเซียส โดยมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด ๓๖๓.๘ มิลลิเมตร ช่วงเดือนกันยายน ปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด ๐.๘ มิลลิเมตร ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ไม่มีฝนตกเลยในช่วงเดือนมกราคมและธันวาคม รวมปริมาณน้ำฝนที่ตกในรอบปี ๑,๕๕๖ มิลลิเมตร

แหล่งน้ำ สำหรับแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และการอุปโภค-บริโภค ได้จากอ่างเก็บน้ำแม่จันทหลวง อ่างเก็บน้ำสันติคีรี และตาน้ำธรรมชาติ ปัญหาสำคัญคือพื้นที่ส่วนใหญ่ขาดน้ำทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคช่วงฤดู โดยเฉพาะพื้นที่บ้านสันติคีรี ซึ่งเป็นกลุ่มบ้านหลัก มีการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคมของทุกปี ทั้งนี้การดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยกรมชลประทานได้สร้างถังเก็บพร้อมระบบส่งน้ำจำนวน ๑ จุด และได้จัดทำแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรที่บ้านสันติคีรี จำนวน ๔ จุด บ้านป่าคาสุขใจ จำนวน ๑๐ จุด บ้านอาแบ จำนวน ๓ จุด บ้านป่าคาสามัคคี จำนวน ๑ จุด และบ้านอาเหละ จำนวน ๑ จุด และมีปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรมากเนื่องจากลำห้วยขนาดใหญ่และที่มีปริมาณน้ำเพียงพออยู่ต่ำกว่าระดับพื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่ตั้งชุมชน ในขณะที่ฝายและระบบประปาภูเขาที่อยู่สูง น้ำต้นทุนมีน้อย ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำจากหน่วยงานต่างๆ แล้วบางส่วน

สภาพเศรษฐกิจ สังคมชุมชน สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน

สภาพเศรษฐกิจ ลักษณะการประกอบอาชีพของชุมชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำการเกษตร โดยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์แบบวิถีเกษตรดั้งเดิม ร้อยละ ๗๕ อาชีพรองลงมาคือ รับจ้างทั่วไปทั้งในและนอกพื้นที่ร้อยละ ๒๐ และมีอาชีพเสริมคือการค้าขายคิดเป็นร้อยละ ๕ ตามลำดับ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว กาแฟอาราบิก้า ข้าวไร่ พลับ พลัม(เชอร์รี่) สุกกร และไก่พื้นเมือง มีรายได้เฉลี่ย ๓๐,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือนต่อปี ฐานะความเป็นอยู่ส่วนใหญ่ค่อนข้างยากจน โดยพึ่งพิงธรรมชาติเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

๑) การประกอบอาชีพภาคการเกษตร จากรายงานของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวงปี ๒๕๕๒ พื้นที่ตำบลแม่สลองนอก มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๑๕,๐๔๙ ไร่ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยที่มาจากภาคการเกษตรประมาณ ๒๕,๖๒๓ บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ข้อมูล กชช.๒ค ปี พ.ศ.๒๕๕๔)

- **การทำนา** มีการทำนาเพื่อผลิตข้าวบริโภคในครัวเรือน แบ่งเป็นการปลูกข้าวไร่ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๖๗๕ ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย ๓๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิตรวม ๘๔๒.๖๓ ตันต่อปี และมีพื้นที่การทนามีทั้งหมด ๑๘๙ ไร่ โดยมีผลผลิตเฉลี่ย ๕๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีผลผลิตรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐๓.๙๕ ตัน ซึ่งผลผลิตข้าวในแต่ละปีไม่เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน เนื่องจากผลผลิตที่ได้ต่อไร่ค่อนข้างต่ำ

- **การปลูกพืช** มีการปลูกพืชชนิดต่างๆ เพื่อการจำหน่ายและบริโภค มีพื้นที่การปลูกพืชทั้งสิ้น ๑๒,๑๘๕ ไร่ ประกอบด้วย

พืชไร่ ส่วนใหญ่คือปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ ๒,๐๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๓๕ ของพื้นที่การปลูกพืชไร่ทั้งหมด ๒,๑๑๘ ไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ รวมผลผลิตทั้งสิ้น ๙๗๗.๔ ตันต่อปี และมีการปลูกพืชไร่อื่นๆ เช่น ถั่วลิสง ถั่วดำและถั่วแดง แต่มีปริมาณเพียงเล็กน้อย

ไม้ผล ไม้ยืนต้น พื้นที่ส่วนใหญ่จะมีการปลูกชา ประกอบด้วยชาอู่หลง และชาอัสสัม มีพื้นที่ปลูกจำนวนทั้งสิ้น ๕,๐๕๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๒๒๖.๒๙ กิโลกรัมต่อไร่ และมีผลผลิตรวม ๑,๑๔๒.๓ ตันต่อปี รองลงมา คือ พลัม มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๒,๔๘๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๘๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีผลผลิตรวม ๒,๑๘๐ ตันต่อปี และกาแฟอาราบิก้า มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๑,๔๓๐ ไร่ และมีผลผลิตเฉลี่ย ๑๙๕ กิโลกรัมต่อไร่ และ ผลผลิตทั้งหมด ๑๘๖ ตันต่อปี

พืชผัก ซึ่งผักส่วนใหญ่ที่ปลูก ได้แก่ มะเขือเทศ กะหล่ำปลี ต้นรากชู กระถั่ว ถั่วลันเตา หน่อไม้ น้ำ และพืชผักอื่นๆ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น ๑๙๔ ไร่

- **การเลี้ยงสัตว์** ในแต่ละหมู่บ้านมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ในการบริโภคในครัวเรือน การประกอบพิธีการ และเพื่อจำหน่าย ได้แก่ ไก่พื้นเมือง สุกกร และเป็ดเทศ ซึ่งมีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองจำนวนมาก สำหรับสัตว์ใหญ่ที่มีการเลี้ยง ได้แก่ โคเนื้อและกระบือ

๒) การประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร การประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรส่วนใหญ่เป็นการรับจ้าง โดยมีอัตราค่าจ้างเฉลี่ย ๓๐๐ บาทต่อวัน และมีรายได้เฉลี่ยที่มาจากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๓๖,๔๔๖ บาทต่อปี

สังคมชุมชน กลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ทั้ง ๖๗ กลุ่มบ้าน มีประชากรจำนวน ๖,๓๐๙ ครัวเรือน จำนวน ๓๐,๗๒๒ คน ประกอบด้วย ๘ เผ่า คือ ไทยใหญ่ อาข่า ลีซอ ลาหู่ จีน ยูนาน เมียน และไทยพื้นเมือง ด้านสาธารณสุขประชาชนใช้บริการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสันติคีรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านธาตุ หรือโรงพยาบาลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และที่ผ่านมาโครงการพัฒนาแบบพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลองได้สนับสนุนการทำแผนชุมชนและการการนำไปใช้ประโยชน์ใน ๖ กลุ่มบ้าน คือ บ้านเลาสิบ บ้านอาแบ บ้านแม่เตอ บ้านแม่จันหลวง บ้านธาตุ และบ้านปางตันเตื่อ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มไม้ผล กลุ่มปลูกผัก กลุ่มผู้ปลูกกาแฟอาราบิก้า กลุ่มผู้ปลูกชาอัสสัม และกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ การจัดตั้งกลุ่มและกองทุนเพื่อให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มแปรรูป (วิสาหกิจชุมชน) การพัฒนาตลาดผลผลิตในชุมชน การพัฒนาหมู่บ้านสะอาดชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สิ่งแวดล้อม สภาพพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ทั้ง ๕๗ กลุ่มบ้าน มีพื้นที่ประมาณ ๑๖๐.๔๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๐๐,๒๙๗.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๐ และอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ ๒.๓๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๔๗๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๐ การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นพื้นที่ป่าเหมาะสำหรับการเกษตร ๑.๗๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๐๘๙ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๗ เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๘๓.๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕๒,๓๑๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๐ และเป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ๗๔.๕๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๖,๖๑๐.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๐ และนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ๒.๘๑ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๗๘๕.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๒ สภาพป่าทั่วไปถูกถางทำลายและทำไร่หมุนเวียนเพื่อปลูกข้าวไร่และข้าวโพด ในพื้นที่จึงมีปัญหาสำคัญคือ การสูญเสียป่าต้นน้ำ การชะล้างพังทลายและเสื่อมโทรมของดิน ผลภาวะจากการเผา และการใช้สารกำจัดวัชพืช ทั้งนี้การดำเนินงานที่ผ่านมาโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง ได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่าชาวบ้าน การปลูกหญ้าแฝก การฟื้นฟูป่าชุมชน การจัดทำฝาย การลดใช้สารเคมีและลดการเผา การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการจัดทำแผนที่ดินรายแปลงและปรับระบบการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน/หน่วยงาน

โครงสร้างพื้นฐาน

เส้นทางคมนาคม ด้านการคมนาคมเพื่อเดินทางจากจังหวัดเชียงรายไปยังตำบลแม่สลองนอกไปตามถนนพหลโยธินหมายเลข ๑ ผ่านอำเภอแม่จันไปประมาณ ๑กิโลเมตร บริเวณบ้านป่าซาง หลัก กม. ที่ ๘๖๐ มีทางแยกซ้ายมือไป ๑๒ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๑๑๓๐ แยกขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๒๓๔ ประมาณ ๑๑ กิโลเมตร ถึงบ้านอีเก้อสามแยก แยกทางขวาไปหมู่บ้านเทอดไทย ส่วนแยกทางซ้ายไปดอยแม่สลอง ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร รวมระยะทางจากเชียงราย ๔๒ กิโลเมตร เป็นทางลาดยางตลอดสาย จึงถึงดอยแม่สลอง

ถนน เส้นทางคมนาคมประกอบด้วยถนนลาดยาง ๒ สาย ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ๔ สาย และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก/ไม้ ๒๔ สาย เส้นทางสัญจรเข้าบางหมู่บ้านยังคงเป็นทางลูกรังและเข้าถึงลำบากในช่วงฤดูฝน

ไฟฟ้า ทุกหมู่บ้านและหลังคาเรือนในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง มีไฟฟ้าใช้ แต่มีปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้องบ้างเมื่อเกิดฝนฟ้าคะนอง

โทรศัพท์ ส่วนการติดต่อสื่อสาร มีโทรศัพท์สาธารณะเกือบทุกหมู่บ้าน มีสถานีรับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์ เอกชน ๓ ระบบ และมีสถานีโทรคมนาคม (ชุมสายโทรศัพท์บ้านสันติคีรี) ๒ แห่ง

ประชากร ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลองประชากรในพื้นที่มี ๘ ชนเผ่า คือ ไทยใหญ่ อาข่า ลีซอ ลีซอ ลาหู่ จีนยูนนาน เมี่ยน และไทยพื้นเมือง มีจำนวน ๖,๓๐๙ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๓๐,๗๒๒ คน

การศึกษา การศึกษา สถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในตำบลแม่สลองนอก มีทั้งสังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแบ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา ๖ แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษา ๑ แห่ง และสำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ศศช.) มีจำนวน ๖ แห่ง นอกจากนี้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๖ แห่ง โรงเรียนจีน ๕ แห่ง (ยังไม่ได้นับรวมใน ต.แม่สลองใน ต.ป่าตึง ต.แม่อาว และต.มะลิกา)

จากรายงานการสำรวจข้อมูลประชากรบนพื้นที่สูงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑ พบว่า มีประชากรที่ได้รับการศึกษาระดับต่างๆ ร้อยละ ๖๑.๑๕ โดยมีผู้ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ ๓๘.๘๕

สาธารณสุข ด้านสาธารณสุขประชาชนใช้บริการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสันติคีรี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านธาตุ หรือโรงพยาบาลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

การถือครองที่ดิน ประชากรส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิในพื้นที่ทำกิน

แหล่งเงินทุน ประชากรในหมู่บ้านอาศัยแหล่งเงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตร ,กลุ่มออมทรัพย์และใช้เงินทุนของตนเอง

การรวมกลุ่มเกษตรกร ที่ผ่านมาโครงการพัฒนาแบบพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลองได้สนับสนุนการทำแผนชุมชนและการการนำไปใช้ประโยชน์ใน ๖ กลุ่มบ้าน คือ บ้านเลาสิบ บ้านอาแบ บ้านแม่เต๋อ บ้านแม่จันหลวง บ้านธาตุ และบ้านปางตันเตื่อ ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มไม้ผล กลุ่มปลูกผัก กลุ่มผู้ปลูกกาแฟอาราบิก้า กลุ่มผู้ปลูกข้าวสาลี และกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ การจัดตั้งกลุ่มและกองทุนเพื่อให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และกลุ่มแปรรูป

รูป (วิสาหกิจชุมชน) การพัฒนาตลาดผลผลิตในชุมชน การพัฒนาหมู่บ้านสะอาดชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลผลิตทางการเกษตร พัฒนาการปลูกพืชเดิม คือ ข้าว ข้าวโพด และส่งเสริมการปลูกใหม่ๆ เช่น พืชผักในและนอกโรงเรือน พืชตระกูลถั่ว ไม้ผลที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่ องุ่น พืช พลัม อโวคาโด และเสาวรสหวาน ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์เพื่อสร้างรายได้เสริม และบริโภคในครัวเรือน และงานหัตถกรรมท้องถิ่น

แหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ตำบลแม่สลองนอก มีความพร้อมด้านสถานบริการด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน ได้แก่

๑) **แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** ได้แก่ มีจุดชมวิวที่สวยงามมีบรรยากาศที่บริสุทธิ์ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ และเป็นถนนสายชาภูระเมืองไทย (นางพญาเสือโคร่ง)

๒) **แหล่งท่องเที่ยวทางประเพณีและวัฒนธรรม** ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชมวิถีชีวิตชุมชนบนพื้นที่สูง มีสถานที่สำคัญเช่น พระบรมเจดีย์ศรีนครินทร์สถิตมหาสันติคีรี อนุสรณ์สถานอดีตทหารจีนคณะชาติ สุสานนายพล ต้วน ซี เหวิน ชุมชน อดีตทหารจีนกองพล ๙๓ (ก๊กมินตั๋ง) เป็นต้น

๓) **แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร** เป็นแหล่งปลูกและผลิตใบชาอบแห้งคุณภาพดีขายส่งทั้งภายในและนอกประเทศเป็นรายได้หลักของคนในพื้นที่ เป็นแหล่งผลไม้และพืชผักเมืองหนาวหลายชนิด ได้แก่ พลัม ยอด

มะระหวาน บล๊อคโคลี่ โอซุน หน่อไม้ น้ำ ไม้ดอกและกาแฟอราบิก้า เป็นต้น เป็นแหล่งผลิตไก่ดำพื้นเมืองที่มีคุณภาพ มีการจัดงานมหัศจรรย์ชา ซากุระบาน อาหารชนเผ่า ดอยแม่สลองขึ้นทุกปี ช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม

พระบรมเจดีย์ศรีนครินทร์ สถิตมหาสันติคีรี

ตั้งอยู่บนยอดดอยสูงสุดของแม่สลอง ห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๔ กม. พระบรมธาตุเจดีย์ศรีนครินทร์ราสถิตมหาสันติคีรี ตั้งอยู่บนยอดสูงสุดที่ระดับความสูง ๑,๕๐๐ ม.เหนือหมู่บ้านสันติคีรี ห่างจากหมู่บ้าน ๔ กม. มีถนนลาดยางตัดขึ้นไปยังพระบรมธาตุฯ แต่ถนนสูงชัน คดเคี้ยวมาก พระบรมธาตุฯ สร้างแล้วเสร็จเมื่อราวปี พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อถวายเป็นพระราชาสุทธกษัตริย์เจ้า เป็นเจดีย์แบบล้านนาประยุกต์ บนฐานสี่เหลี่ยมลดชั้น สูงประมาณ ๓๐ ม. ฐานกว้างด้านละประมาณ ๑๕ ม. ประดับกระเบื้องสีเทา มีซุ้มพระนา ด้านละสามซุ้ม เรือนธาตุประดับพระพุทธรูปยืนสี่ทิศ องค์ระฆังประดับแผ่นทอง แกะสลักลวดลาย ใกล้กับองค์เจดีย์เป็นวิหารแบบล้านนาประยุกต์ที่ตั้งของพระบรมธาตุฯ เป็นจุดสูงสุดของเทือกดอยแม่สลอง จึงชมทิวทัศน์ได้กว้างไกล โดยเฉพาะในยามเย็น ขณะเดียวกันองค์พระธาตุยังเด่นเป็นสง่า มองเห็นแต่ไกล เป็นสัญลักษณ์อีกอย่าง ของดอยแม่สลอง

อนุสรณ์สถานอดีตทหารจีนคณะชาติ/ชุมชน อดีตทหารจีนกองพล ๙๓ (ก๊กมินตั๋ง)

ตั้งอยู่ที่ บ้านสันติคีรี ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงประวัติศาสตร์ว่า ที่บ้านสันติคีรี เป็นหมู่บ้านของอดีตทหารจีนคณะชาติ (ทจช.ก๊กมินตั๋ง) กองพล ๙๓ ได้ช่วยราชการไทยต่อสู้และปราบปรามคอมมิวนิสต์ในพื้นที่ ดอยหลวง ดอยขาว และดอยผาหม่น จ.เชียงราย พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๒๘ และพื้นที่เขาย่า จ.เพชรบูรณ์ ในปี ๒๕๒๔ จากการสู้รบดังกล่าวอดีตทหารจีนคณะชาติได้เสียชีวิตและบาดเจ็บทุพพลภาพ

เป็นจำนวนมากที่รัฐบาลไทยจึงกำหนดสถานะให้อดีตทหารจีนและคณะชาติเหล่านั้น เป็นผู้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศไทย และให้แปลงสัญชาติเป็นไทยได้ ซึ่งทำให้อดีตทหารจีนคณะชาติเหล่านี้ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นอย่างมาก อนุสรณ์สถานดังกล่าวออกแบบก่อสร้างและตกแต่งอย่างสวยงามด้วยสถาปัตยกรรมจีน ช่างในเป็นที่รวบรวมข้อมูล ประวัติความเป็นมาของชุมชนแม่สลอง ประวัติของคณะทหารจีนคณะชาติ ความเหนียวแน่น การตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย และมีห้องสมุดที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐานอ้างอิง มีการจัดแสดงภาพถ่ายประวัติศาสตร์ความเป็นมา รูปภาพ และสิ่งสำคัญต่างๆ บนดอยแม่สลองที่ได้เกิดขึ้นในอดีต โดยนักท่องเที่ยวที่เข้าชมได้ทุกวัน

ชุมชน อดีตทหารจีนกองพล ๙๓ (ก๊กมินตั๋ง) ที่อพยพเข้ามาอยู่บนดอยแม่สลองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ชุมชนบนดอยแม่สลองจึงเต็มไปด้วยบรรยากาศชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่แบบชาวจีนแถบมณฑลยูนนาน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยปลูกชา และพืชผักเมืองหนาว ท่ามกลางทิวทัศน์ที่งดงามอากาศเย็นสบาย ตลอดจนอาหารการกินอันขึ้นชื่อสื่อชาว่าเป็นอาหารจีนแท้ ๆ ตามแบบอาหารจีนแถบตอนใต้ เป็นต้น

สุสานนายพลด้วน

ผู้นำทหารจีนฮ่อแห่งกองพันที่ ๕ กองพล ๙๓ เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเยี่ยมชม โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมขึ้นไปเคารพศพนายพลด้วน ตัวสุสานสร้างด้วยหินอ่อนทั้งหมด แท่นหินอ่อนบรรจุร่างนายพลด้วนซีเหวิน อยู่ภายในศาลาเก๋งจีนขนาดใหญ่ สีขาว พื้นปูหินอ่อน ด้านหลังแท่นบรรจุศพ มีภาพถ่ายเก่าแก่เกี่ยวกับประวัติและผลงาน ด้านหน้าเป็นลานเนิน มีตัวอักษร "ด้วน" ภาษาจีน สีทองบนพื้นสีฟ้า สุสานนายพลด้วน ตั้งอยู่บนเนินเหนือหมู่บ้าน ระดับความสูงประมาณ ๑,๓๐๐ ม. แยกขึ้นไปทางด้านข้างคุ่มนายพลรีสอร์ต ประมาณ ๑ กม. สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ บริเวณที่ตั้งสุสานยังเป็นจุดชมทิวทัศน์ของดอยแม่สลองได้อย่างกว้างไกล สามารถมองเห็นบ้านสันติคีรีในหุบต่ำลงไปเบื้องล่าง เป็นจุดชมทิวทัศน์ของหมู่บ้านที่ดีจุดหนึ่ง ด้านหน้ามีร้านชาสองร้าน ซึ่งจะเชิญชวนให้ผู้มาเยือนได้ทดลองชิมชา

ถนนสายชากระ/ชากระเมืองไทย

ชื่อเรียกเฉพาะว่านางพญาเสือโคร่ง ซึ่งจะบานทุกปีในฤดูหนาว คือช่วงกลางเดือน ธ.ค.-ก.พ.โดยนักท่องเที่ยวสามารถเห็นดอกชากระบานอวดดอกสีชมพูสวยเต็มต้นได้ตามริมทางขึ้นดอย ซึ่งถนนสายชากระบนดอยแม่สลอง เส้นทางเข้าสู่หมู่บ้านสันติคีรี ทั้งด้านกิโลเมตร และบ้านอีโก้สามแยก จะปลูกต้นนางพญาเสือโคร่งเรียงรายสองข้างทาง เป็นระยะทางกว่า ๔ กม. ต้นนางพญาเสือโคร่งจะทิ้งใบจนหมด และผลิดอกสีชมพูพราวไปทั้งต้นในหน้าหนาว ดูравกับดอกชากระของญี่ปุ่น สวยงามมาก ต้นนางพญาเสือโคร่งเหล่านี้เป็นไม้พื้นถิ่นบนดอยทางภาคเหนือ เป็นไม้โตเร็ว นางพญาเสือโคร่งบนดอยแม่-สลองนำมาปลูกไว้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ชมงานมหัศจรรย์ชา ชากระบาน อาหารชนเผ่า ดอยแม่สลอง

งานมหัศจรรย์ชาดอยแม่สลอง จัดขึ้นช่วงเดือน ธันวาคม จนถึงเดือน มกราคม ณ บริเวณอนุสรณ์สถานวีรชนอดีตทหารจีนคณะชาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อำเภอแม่ฟ้าหลวงร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก กำหนดจัด "งานมหัศจรรย์ชา ชากระบาน อาหารชนเผ่า ดอยแม่สลอง" ประจำปีขึ้น ระหว่างวันที่ ๒๘ ธันวาคม-๔ มกราคม ของทุกปี ณ บริเวณอนุสรณ์สถานวีรชนอดีตทหารจีนคณะชาติ บ้านสันติคีรี(ดอยแม่สลอง) ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีการจัดนิทรรศการ จำหน่ายใบชาสด การแสดงวัฒนธรรมชนเผ่า ประกวดอาหารชนเผ่าและอาหารที่ประกอบจากใบชา ประกวดเทพธิดาใบชา ประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง การแสดงแสงสีเสียง(การแสดงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชนเผ่า) บนดอยแม่สลอง ๖ ยุคสมัย นอกจากนี้ในคืนวันที่ ๓๑ ธันวาคม ส่งท้ายปีเก่า จะมีการจุดพลุ ปลอ่ยโคมลอย และเช้าวันที่ ๑ มกราคม จะมีการทำบุญตักบาตรใบชาพระสงฆ์ มีขันโตก ๙ มงคล

ผู้ปฏิบัติงาน

นายวิเชียร ทองมรัมย์

ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำโขง,
กก,ยม,วัง

นายอิทธิพล โพธิ์ศรี

ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำ
โขง,กก,ยม,วัง

นายนิวัฒน์ คำมา

นักวิชาการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

นางสาวพิณทิพย์ แดงไผ่

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

นางสาวจรียา คำคำ

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

นายณัฐพล ฐปเทียน

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง

นางสาวสุพัตรา สีมูล

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่สลอง